

**UCHWAŁA NR XXXVII/320/13
RADY GMINY SUWAŁKI**

z dnia 4 grudnia 2013 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych.**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356), Rada Gminy Suwałki uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Suwałki na rok 2014, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXVI/223/12 Rady Gminy Suwałki z dnia 21 grudnia 2012 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Maciej Suchocki

Załącznik do Uchwały Nr XXXVII/320/13

Rady Gminy Suwałki

z dnia 4 grudnia 2013 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
GMINY SUWAŁKI NA ROK 2014**

**Rozdział 1.
Wprowadzenie**

MOTTO:

„Lichy ten kaznodzieja, co nie uderza często na tego wroga naszej ojczyzny, (...)

lichy ten profesor ekonomii, który nie poświęca corocznie najdłuższego wykładu alkoholizmowi,

lichy ten polityk, który nie postawił za pierwsze zadanie uchylenie największej plagi społecznej”.

KS. Bronisław Markiewicz, „Zaraza społeczna”

„Powściągliwość i Praca”, Miejsce Piastowe,

1901, nr 12, s.93

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Suwałki zwany dalej Gminnym Programem jest częścią strategii integracji i polityki społecznej oraz podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych

Do najważniejszych gminnych problemów alkoholowych można zaliczyć:

- Samozniszczenie osób uzależnionych od alkoholu (jest ich około 700-800 tys., czyli około 2 % całej populacji).
- Uszkodzenia zdrowia u dorosłych osób nadmiernie pijących.

Wymienić tu należy zaburzenia ze strony układu trawienno (marskość wątroby), krążenia, neurologicznego (zmiany organiczne w mózgu tzw. encefalopatia) itp.).

- Uszkodzenia rozwoju psychofizycznego pijącej młodzieży.

Szkody występujące u członków rodzin z problemem alkoholowym. Występują one zarówno u dzieci jak i dorosłych i obejmują przede wszystkim schorzenia psychosomatyczne i zaburzenia emocjonalne, spowodowane chronicznym stresem przemocą oraz demoralizację, ubóstwo i obniżenie szans osiągnięcia kariery zawodowej.

- Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy i bezrobotnych.

Szkody związane z piciem alkoholu w miejscu pracy obejmują przede wszystkim absencję, wypadki i obniżenie wydajności pracy. Utrata zatrudnienia z powodu bezrobocia jest prawie zawsze dla tego, kto pada jego ofiarą, zamachem na jego godność i zagrożeniem jego równowagi życiowej.

- Naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe.

Do najważniejszych należą: popełnianie przestępstw, nietrzeźwość w miejscach publicznych, przemoc w rodzinach alkoholowych.

- Naruszenia prawa związane z handlem napojami alkoholowymi.

Najważniejsze zjawiska problemowe to: nielegalna produkcja napojów alkoholowych, nielegalny import oraz sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym.

Problemy alkoholowe stanowią poważny problem społeczny, obejmujący znaczną populację mieszkańców Gminy Suwałki. Istnieją istotne powiązania między używaniem i nadużywaniem alkoholu, a problemami przemocy w rodzinie, ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Powiązania te są na tyle złożone, rozwiązywanie ich wymaga w diagnozie, interwencji, pomocy i terapii wieloaspektowego spojrzenia na rodzinę i porozumienia wielu służb społecznych.

Ponadto wiele przypadków przemocy w rodzinie nie jest zgłaszanych, głównie z powodu strachu, wstydu, braku wiary w skuteczność prawa i niedopracowane procedury obowiązujące w różnych instytucjach. W poszukiwanie skutecznych form przeciwdziałania przemocy angażuje się wielu profesjonalistów, organizacji pozarządowych i organów administracji państwowej i samorządu terytorialnego.

Z powyższego wynika, że na zjawisku alkoholizmu, traci sama osoba pijąca, traci rodzina i społeczeństwo, dlatego też tak ważne jest opracowanie realnego i racjonalnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2014 r. dla terenu gminy Suwałki, bowiem życie i zdrowie, zarówno fizyczne jak i psychiczne są cennymi dobrami powierzonymi nam przez Boga, mamy się o nie rozsądnie troszczyć, uwzględniając potrzeby drugiego człowieka dla dobra wspólnego.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wymienia 6 szczegółowych zadań, których realizacja powinna być prowadzona zgodnie z art. 4¹ ust. 2 w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalonego corocznie przez Radę Gminy.

Zadania w szczególności obejmują:

1. Zadanie pierwsze:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

2. Zadanie drugie:

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

3. Zadanie trzecie:

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. Zadanie czwarte:

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

5. Zadanie piąte:

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13' i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

6. Zadanie szóste:

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Cele gminnego programu

A. Cele globalne:

- zmniejszenie wskaźnika spożywania 100% alkoholu wśród młodzieży i dorosłych,
- zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów w społeczeństwie tj. przemocy, demoralizacji, ubóstwa,
- zmniejszenie zagrożeń ekonomicznych wynikających z picia alkoholu, np: obniżenie wskaźnika popełnianych przestępstw.

B. Cele jednostkowe:

- obniżenie ryzyka zachorowań oraz śmiertelności na choroby tj. marskość wątroby i uszkodzenie mózgu wśród osób nadużywających alkoholu,
- zmniejszenie uszkodzeń ciała spowodowanych wypadkami zarówno przy pracy, jak i na drogach,
- zwiększenie harmonii, bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego w konkretnym środowisku rodzinnym, gdzie ujawnił się problem alkoholizmu.

Rozdział 2.

Realizacja zadań w 2014 roku będzie przedstawiała się w sposób następujący :

Zadanie I

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu - przewidywany budżet na realizację zadania to ok. 17 500,00 zł.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Prowadzenie działań motywacyjnych w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu w celu podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego z problemem alkoholowym i ich rodzin.
2. Udzielanie porad i informacji dla osób z problemem alkoholowym w zakresie możliwości korzystania z miejsc leczenia odwykowego.
3. Kierowanie na badania przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
4. Opłacanie kosztów opinii biegłych (psychologa i psychiatry) orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i opłacanie kosztów sądowych – opłaty stałej dotyczącej osób uzależnionych z terenu Gminy Suwałki, wobec których Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kieruje wnioski do Sądu Rejonowego w Suwałkach o zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu.

5. Dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych umożliwiających zdobycie większych umiejętności w prowadzeniu zajęć profilaktycznych w pracy z dziećmi i młodzieżą.
6. Wspieranie programów profilaktycznych w zakresie organizacji wolnego czasu dzieciom, młodzieży osobom dorosłym będących alternatywą wobec używania alkoholu i narkotyków.
7. Wspieranie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych alkoholizmem, narkomanią, emoralizacją oraz ich rodziców.
8. Finansowanie zakupu materiałów, produktów i usług oraz sprzętu niezbędnego do realizacji Gminnego Programu i działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
9. Wspieranie organizacji, instytucji pozarządowych, stowarzyszeń i kościoła realizujących programy edukacyjne, profilaktyczne i rehabilitacyjne osób zagrożonych problemem alkoholizmu.
10. Współpraca i dofinansowanie placówek leczenia odwykowego i innych instytucji zajmujących się terapią osób uzależnionych.
11. Świadczenie wsparcia finansowego osobom uzależnionym w trakcie zdrowienia i uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych w placówce odwykowej lub udziału w innych zorganizowanych formach zajęć terapeutycznych.
12. Całkowity lub częściowy zwrot kosztów przejazdów związanych z uczestnictwem w terapii osób uzależnionych lub współuzależnionych od alkoholu prowadzonych w placówkach leczenia odwykowego poza miejscem zamieszkania (dotyczy osób będących w trudnej sytuacji finansowej).
13. Zakup materiałów informacyjno-edukacyjno-dydaktycznych dotyczących istoty uzależnień i przemocy.

Zadanie II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie - przewidywany budżet na realizację zadania to ok. 4500,00 zł.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu oraz ich bliskimi przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Suwałkach i Punkt Informacyjno - Konsultacyjny GKRPA oraz kierowanie do innych osób zajmujących się pomocą psychospołeczną i prawną.
2. Współdziałanie GKRPA i GOPS ze szkołami i Komendą Miejską Policji w Suwałkach, w związku z interwencjami domowymi i zjawiskami przemocy.
3. Rozwijanie współpracy z Izbą Wytrzeźwień w Suwałkach i Poradnią Leczenia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Suwałkach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach, Stowarzyszeniem „Wybór”, Prokuraturą i Sądem oraz innymi instytucjami w celu eliminowania zjawiska przemocy w rodzinie.
4. Powołanie Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego rozpatrującego indywidualne przypadki przemocy i niedostosowania społecznego dzieci.
5. Częściowe finansowanie bieżącej działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy domowej /punkty konsultacyjne, telefony zaufania oraz współfinansowanie schronisk i ośrodków, mające na celu odbudowanie poczucia wartości i bezpieczeństwa.
6. Dofinansowanie ww. miejsc w niezbędny sprzęt do prowadzenia zajęć terapeutycznych.

7. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla ofiar przemocy domowej.
8. Organizacja i dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych dla poszczególnych grup zawodowych (pedagogów, nauczycieli, pracowników socjalnych) stykających się z ofiarami i sprawcami przemocy domowej.

Zadanie III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych - przewidywany budżet na realizację zadania to ok. 40 000,00 zł.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Wspieranie i finansowanie Szkolnych Programów Profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, a także dla ich rodziców.
2. Wspieranie organizowanych w szkołach, bibliotekach i świetlicach konkursów recytatorskich, malarskich, sportowych o tematyce alkoholowej.
3. Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą oraz rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych dla nauczycieli, deklarujących gotowość podjęcia pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą.
4. Zakup innych materiałów potrzebnych do prowadzenia świetlic środowiskowych.
5. Dofinansowanie wyposażenia bibliotek, świetlic i szkół w urządzenia i materiały umożliwiające prowadzenie zajęć i korzystanie z programów i materiałów, propagujących zdrowy tryb życia oraz zapobiegania powstawaniu uzależnień.
6. Finansowanie prowadzonych zajęć psychokorekcyjnych w świetlicach środowiskowych przeznaczonych dla dzieci z grup ryzyka (w szczególności dla dzieci z rodzin alkoholików).
7. Wspieranie programów profilaktycznych w zakresie organizacji wolnego czasu dzieciom i młodzieży, będących alternatywą wobec używek.
8. Częściowe dofinansowanie obozów terapeutycznych i innych zorganizowanych form spędzania wolnego czasu (kolonii, wycieczek) dla dzieci i młodzieży prowadzonych według określonego programu terapeutycznego realizowanego przez przeszkolonych specjalistów bądź instruktorów Uczniowskich Klubów Sportowych.
9. Dofinansowanie wybranych imprez sportowych i innych, promujących zdrowy tryb życia (np. Dzień Dziecka, choinka noworoczna) w formie zorganizowanej przez Gminą Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i świetlice środowiskowe.
10. Finansowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz sprzedawców napojów alkoholowych z terenu gminy Suwałki.
11. Wspomaganie konkretnych programów edukacyjnych i profilaktycznych podejmowanych przez organizacje, ruchy abstynenckie i osoby prowadzące zajęcia psychokorekcyjne w świetlicach środowiskowych – na podstawie przedłożonych projektów m. in. zwrot kosztów przejazdów uczestników programu.

12. Prowadzenie kursów i programów profilaktycznych dla rodziców dotyczących rozwijania umiejętności rozmawiania z dziećmi np: alkoholu i problemów alkoholowych - organizowanych na terenie szkół, parafii w gminie Suwałki.

Zadanie IV

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych - przewidywany budżet na realizację zadania to ok. **500,00 zł.**

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Współpraca i wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swe działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, m in. Izbą Wytrzeźwień w Suwałkach.
2. Dofinansowanie programów terapeutycznych realizowanych przez instytucje, stowarzyszenia oraz osoby fizyczne realizowane m.in. w Poradni Odwykowej w Suwałkach.
3. Współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych szczególnie AA także stykającymi się zawodowo z tym problemem w ramach swoich obowiązków służbowych.
4. Współpraca z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadanie V

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Dokonywanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych.
2. Cofanie zezwolenia na handel napojami alkoholowymi w przypadku stwierdzenia sprzedaży napojów alkoholowych: osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, a także na kredyt lub pod zastaw.
3. W przypadku złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych, podejmowanie interwencji i występowanie przed sądem jako oskarżyciel publiczny z pominięciem prokurator. Przedstawicielami do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego są: Przewodniczący lub Zastępca Przewodniczącego Komisji.
4. Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy dotyczącymi:
 - a) liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży,
 - b) zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Zadanie VI

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów informacji społecznej

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Rozpoznanie sytuacji osób pozostających bez pracy (uzależnionych od alkoholu, narkotyków, chorych psychicznie, zwalnianych z zakładów karnych), którzy ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Powyższe zadanie realizowane będzie wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej bądź w formie wolontariatu;

2. Przedstawienie zebranych danych Wójtowi Gminy w celu rozpatrzenia możliwości utworzenia Gminnego Centrum Integracji Społecznej.

Rozdział 3.

Ustalenie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu i poza miejscem sprzedaży, kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi napojami.

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydaje się z uwzględnieniem warunków zawartych w uchwale Rady Gminy w Suwałkach:

- w sprawie zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży napojów alkoholowych i warunków sprzedaży tych napojów,
- w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu z wyjątkiem piwa przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu z wyjątkiem piwa przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Rozdział 4.

Realizatorzy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania

problemów alkoholowych.

1. Realizacja zadań wynikająca z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będzie realizowana przez Urzędu Gminy Suwałki - Referat ds. Polityki Społeczno – Gospodarczej przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Suwałkach oraz przez inne podmioty, którym zlecane są zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

2. Wójt Gminy składa sprawozdanie z wykonania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Radzie Gminy raz w roku, do końca I kwartału za rok poprzedni.

Rozdział 5.

Zasady finansowania programu

1. Budżet przeznaczony na realizację Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2013 roku wynosił 65 000,00 zł i został zrealizowany w 100 %.

2. Realizacja Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2014 prowadzona będzie w oparciu o środki uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r., poz. 1356 z późn. zm.) oraz z ewentualnie pozyskanych środków zewnętrznych pochodzących z Unii Europejskiej. Budżet przeznaczony na realizację Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2014 roku będzie wynosił ok. **65 000,00zł**.

3. Plan wydatków na 2014 rok został określony przy poszczególnych zadaniach Programu.

4. Środki finansowe przeznaczone na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Suwałki w roku 2014 znajdować się będą na wyodrębnionej klasyfikacji budżetowej. Jest to dział 851 rozdział 85154 – „Ochrona zdrowia – przeciwdziałanie alkoholizmowi”

Rozdział 6.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Suwałki

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Suwałki przysługuje wynagrodzenie w wysokości 300 zł brutto, zaś Przewodniczącemu GKRPA wynagrodzenie w wysokości 350 złotych brutto za udział w posiedzeniu komisji lub kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Rozdział 7.

Postanowienia końcowe

Przedstawiony Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych obejmuje działania służące realizacji zadań własnych gminy, które są nakierowane na zmiany postaw w społeczności lokalnej, a w szczególności wśród dzieci i młodzieży. Program posiada również poszczególne konkretne działania nakierowane na pomoc ludziom z problemem alkoholowym i ich rodzinom.